

Yrittäjyysmaakunnassakaan ei tarvitse pärjätä yksin

17.9.2026

Etelä-Pohjanmaa tunnetaan perinteisesti yrittäjyysmaakuntana. Vahva perinne ei kuitenkaan yksin takaa sitä, että uusia yrittäjiä jatkossakin löytyy, tai että jo toimivat yritykset uudistuvat ja kasvavat.

Valtakunnallinen Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimus (Björk ym., 2026), eli tuttavallisemmin GEM-tutkimus, ei poraudu erityisesti Etelä-Pohjanmaan tilanteeseen mutta tarjoaa kiinnostavan peilin myös maakunnan yrittäjyyshaasteeseen. GEM-tulosten mukaan yrittäjyyden rakenteelliset edellytykset Suomessa ovat kansainvälisesti verraten vahvat, mutta yrittäjyysaikomukset, varhaisen vaiheen yrittäjyysaktiivisuus ja kasvuodotukset puolestaan verrattain matalia. Raportin keskeinen johtopäätös onkin, että Suomen haaste ei enää ole niinkään yrittäjyyden perusrakenteiden rakentaminen vaan niiden muuttaminen yrittäjyysaktiivisuudeksi ja kasvuksi.

Tätä teemaa pohdittiin äskettäin noin 70 eteläpohjalaisen yrityspalveluverkoston toimijan kanssa työpajassa. Osallistujat tarkastelivat tulevia yrittäjiä, epäonnistumisen pelkoa, yrittäjäkuvaa, yritysten uudistumista ja yrityspalveluverkoston toimintaa. Tehtävänä oli tunnistaa, mitä eteläpohjalaisessa yrittäjyydessä pitäisi säilyttää, mitä ravistella ja mitä rakentaa uudella tavalla. Samalla mietittiin tulevaisuuslupauksia tulevaisuuden yrittäjyysmaakunnalle.

Tässä artikkelissa tarkastelemme, miltä GEM-tuloksista nousevat yrittäjyyden haasteet näyttäytyvät eteläpohjalaisen yrityspalveluverkoston näkökulmasta ja millaisia kehittämistarpeita nousee esiin yrittäjyyskulttuurin ja palvelujen kannalta.

Vahvat puitteet eivät vielä takaa yrittäjyysaktiivisuutta

Suomi sijoittui GEM-tuloksissa yrittäjyyden toimintaympäristöä kuvaavassa NECI-indeksissä kymmenenneksi 53 maan joukossa. Tässä asiantuntijapaneelin tekemässä arviossa 11 yrittäjyyden 13 puitetekijästä arvioitiin vähintään riittävälle tasolle (Björk ym., 2026). Erityisiä vahvuuksia ovat infrastruktuuri, kaupalliset ja ammatilliset palvelut sekä koulutus. Sosiaaliset ja kulttuuriset normit sen sijaan saivat arvon 4,7 ja sijoittuivat kansainvälisessä vertailussa sijalle 35. Väestötason tuloksissa puolestaan 46 prosenttia suomalaisista näki omalla alueellaan hyviä mahdollisuuksia yrityksen perustamiseen, mutta toisaalta 51 prosenttia ilmoitti epäonnistumisen pelon estävän yrittäjäksi ryhtymisen. Vain noin kolmannes arvioi omaavansa yrityksen perustamiseen tarvittavat tiedot ja taidot. Vain 8 prosenttia aikoi ryhtyä yrittäjäksi lähimmän kolmen vuoden kuluessa.

Asiantuntija-arvioissa toimintaympäristö siis nähdään pääosin positiivisessa valossa, mutta kansallista kulttuuria ei pidetä yrittäjyyteen kannustavana. Väestötasolla epäonnistumisen pelko heikentää kiinnostusta yrittäjyyteen, eikä omaa osaamista pidetä riittävänä.

Herää kysymys, näyttäytyykö yrittäjyys ylipäätään suomalaisille houkuttelevana polkuna. Samaa kysymystä tarkasteli EVA äskettäin julkistetussa kyselytutkimuksessaan (Kujanpää, 2026), ja tulokset ovat hyvin samansuuntaisia kuin GEM-aineistossakin: enemmistö ei pidä yrittäjyyttä houkuttelevana vaihtoehtona.

Entäs Etelä-Pohjanmaa?

Yksin pärjäämisestä verkostoissa pärjäämiseen

Yrityspalveluverkoston työpajassa eteläpohjalaisen yrittäjyyskulttuurin vahvuuksiksi nimettiin muun muassa yrittäjähenkisyys, sitkeys, rohkeus, perheyrittäjyys, osaaminen ja yhteistyö. Samalla useissa ryhmissä haluttiin haastaa yksin pärjäämisen ihannetta. Yrittäjän ei pitäisi ajatella, että hänen on osattava ja ratkaistava kaikki itse. Verkostojen käyttäminen, avun pyytäminen ja ulkopuolisen osaamisen hyödyntäminen pitäisi nähdä normaalina osana yrittäjyyttä.

Tulevaisuuden yrittäjyysmaakunnassa sisukkuus ei siten tarkoita sitä, että kaikki tehdään itse. Se voi tarkoittaa myös kykyä tunnistaa, milloin tarvitaan kumppaneita tai uutta osaamista. Huoli omien taitojen riittävyydestä voi hieman hälvetä, kun ymmärretään, ettei yrittäjän tarvitse olla kaiken tietävä ja taitava supersankari.

Epäonnistumisen pelkoa ei poisteta pelkällä kannustuksella

Suomessa epäonnistumisen pelko on selkeästi yksi yrittäjyyteen lähtemistä jarruttavista tekijöistä. Työpajassa ratkaisuksi ei ehdotettu vain lisää rohkaisua. Esille nousivat pienet kokeilut, vertaistuki, yrittäjätarinat ja mahdollisuus saada sparrausta jo keskeneräiseen ideaan.

Myös suhtautumista epäonnistumiseen haluttiin muuttaa. Tulevaisuuslupauksissa asia kiteytyi esimerkiksi näin: *“Voi epäonnistua ja kokeilla”*, *“Saa epäonnistua ja yrittää uudelleen”* ja *“On lupa onnistua ja epäonnistua.”*

Ajatus saa tukea myös GEMin globaaliraportista (Global Entrepreneurship Monitor, 2026). Sen mukaan yritystoiminnasta jo poistuneet aikovat muita aikuisia useammin perustaa uuden yrityksen. Yritystoiminnasta luopuminen ei siis välttämättä tarkoita epäonnistumista tai sammuta yrittäjyyden kipinää, jos ympäristö mahdollistaa uuden alun.

Yrityspalvelujen näkökulmasta epäonnistumisen pelkoa voidaan yrittää taklata tekemällä ensimmäisistä askelista hallittavampia ja tarjoamalla tukea ennen kuin kaikki on valmista.

Tulevat yrittäjät eivät välttämättä vielä etsi yrityspalveluja

GEM-tulokset osoittavat, että yrittäjyyspotentiaalia on ryhmissä, joissa se ei vielä täysimääräisesti muutu yrittäjyysaktiivisuudeksi. Nuoret suhtautuvat yrittäjyyteen muuta väestöä myönteisemmin. Naisten varhaisen vaiheen yrittäjyysaktiivisuus puolestaan jää selvästi miesten tasoa matalammaksi, ja naiset raportoivat miehiä useammin epäonnistumisen pelkoa sekä heikompaa luottamusta omiin yrittäjyysvalmiuksiinsa.

Työpajassa tulevia yrittäjiä etsittiinkin silmä tarkkana. Esille nousivat esimerkiksi opiskelijat, 4H-yrittäjät ja maahanmuuttajat sekä erilaiset sivutoimisen ja kevyemmän yrittäjyyden muodot. Yksi keskustelun kiteytyksistä oli, että yrittäjä voi tulla ”kenestä vaan ja koska vaan, kunhan on tahtoa”.

Yrityspalvelujen kannalta yksi mahdollinen kysymys onkin, miten tavoitetaan ihmiset jo ennen kuin he ovat tehneet päätöksen yrittäjäksi ryhtymisestä. Potentiaalinen yrittäjä voi vasta pohtia oman osaamisensa kaupallistamista, sivutoimista yrittäjyyttä tai uutta suuntaa työuralleen, ja samalla oman osaamisensa riittävyyttä. Palvelujen pitäisi olla tunnistettavia ja saavutettavia myös tässä vaiheessa.

Yrittäjä tarvitsee palvelupolun, ei

organisaatiokarttaa

Suomessa uusille ja kasvaville yrityksille suunnattujen ohjelmien määrä sai asiantuntijoilta arvon 6,9 asteikolla 0–10 (Björk ym., 2026). Ohjelmien vaikuttavuus arvioitiin kuitenkin vain tasolle 4,9. Asiantuntijoiden arvion mukaan haaste ei siis ole niinkään palvelujen määrä vaan mahdollisesti niiden kohdentuminen ja kyky tavoittaa erilaisia yrittäjiä.

Yrityspalveluverkostoa koskevissa keskusteluissa keskeiseksi nousi asiakkaan näkökulma. Yrittäjän ei pitäisi joutua tietämään, mikä organisaatio vastaa mistäkin palvelusta. Hänen pitäisi päästä oikean tuen äärelle riippumatta siitä, kenen puoleen hän ensimmäiseksi kääntyy. Työpajassa ajatus tiivistettiin tulevaisuuslupaukseen: “Reviiriajattelusta luopuen, kasvu ja yrittäjyys edellä.”

Tätä ajatusta pyritään viemään käytäntöön myös Etelä-Pohjanmaan yrityspalveluverkostossa. Kasvusopimuksissa rakennetaan yhteistä toimintamallia, jonka tavoitteena on, että yritys saa käyttöönsä koko verkoston osaamisen ja palvelut riippumatta siitä, mihin toimijaan se ensimmäiseksi ottaa yhteyttä. Kyse on yhteisestä palvelulupauksesta: yrityksen ei tarvitse tuntea palvelujärjestelmää tai organisaatiorajoja, vaan verkoston tehtävä on löytää oikeat asiantuntijat ja palvelut yrityksen tarpeeseen. Sama tavoite ohjaa myös tänä keväänä julkaistua Yritysten neuvonta-agenttia, jonka tarkoituksena on helpottaa yritysten pääsyä oikean tiedon, tuen ja verkostojen äärelle.

Yrittäjähenki ei yksin takaa uudistumista

Työpajassa yksi teemoista kysyi suoraan, muuttuuko vahva yrittäjähenki myös yritysten uudistumiseksi ja kasvuksi. Säilytettäviksi nostettiin sinnikkyys, rohkeus, osaaminen ja tekemisen kulttuuri. Ravisteltavaksi puolestaan nousivat liiallinen omin voimin tekeminen ja vaatimattomuus. Uudistumisen keinoina korostuivat verkostot, ulkopuolisen osaamisen hyödyntäminen, teknologia, yhteistyö ja hallittu riskinotto.

GEM-tulosten perusteella huoli uudistumisesta ja kasvusta on ajankohtainen. Suomalaisilla varhaisen vaiheen yrittäjillä oli matalammat kasvuodotukset kuin Ruotsissa, Norjassa ja Baltian vertailumaissa. Vain noin 12 prosenttia odotti yrityksensä työllisyyden kasvavan viidessä vuodessa vähintään 10 henkilöllä ja samalla yli 50 prosentilla. Tällä korkean kasvun mittarilla Suomi sijoittui 19:nneksi 25 korkean tulotason maan joukossa (Björk ym., 2026).

Työpajan viesti oli, että kasvu ja uudistuminen eivät synny pelkällä sisulla. Niihin tarvitaan myös kykyä hakea osaamista yrityksen ulkopuolelta, rakentaa verkostoja ja kokeilla uutta. Tässä yrityspalveluilla on tehtävää: auttaa jo toimivia yrityksiä tunnistamaan uudistumisen mahdollisuuksia ja löytämään niihin tarvittavat kumppanit, osaaminen ja välineet.

Yrittäjyysmaakunnan seuraava kehitysaskel

Työpajan perusteella Etelä-Pohjanmaan yrittäjyyskulttuurin vahvuudet ovat edelleen tunnistettavia. Kehittämistarve liittyy siihen, miten nämä vahvuudet saadaan nykyistä paremmin muuttumaan uusiksi

yrityksiksi ja yritysten uudistumiseksi ja kasvuksi.

Tässä palveluverkostolla on keskeinen rooli. Sen tehtävä ei ole vain tarjota yksittäisiä palveluja vaan madaltaa yrittäjyyden ja uudistumisen kynnystä. Me voimme auttaa keskeneräisen idean kanssa, ohjata oikean tuen äärelle ja tuoda yritysten käyttöön osaamista, verkostoja ja kumppaneita.

Työpajan ehkä tärkein viesti olikin, ettei yrittäjyysmaakunnan tulevaisuutta rakenneta yksin pärjäämällä. Etelä-Pohjanmaan seuraava yrittäjyysloikka ei ehkä synny siitä, että yrittäjät yrittävät enemmän yksin, vaan siitä, että alue osaa paremmin yhdistää yrittäjät, osaamisen ja palvelut.

Anmari Viljamaa
Tutkijayliopettaja
SEAMK

Tiina Nieminen
Aluekehittäjä
SEAMK

Johanna Olsson
Strategia- ja asiakkuuspäällikkö
Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus

Lähteet

Björk, P., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., Saarela, M., Yeasmin, N., van der Have, R., Kotavaara, O., Varamäki, E., & Muhos, M. (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 Finnish Report* (Publications of the University of Oulu Kerttu Saalasti Institute, 4/2026). University of Oulu Kerttu Saalasti Institute. https://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202604012418

Global Entrepreneurship Monitor. (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 global report: From uncertainty to opportunity*. Global Entrepreneurship Research Association.

Kujanpää, E. (2026). *Yrittäjää etsimässä: Suomalaiset janoavat maahan lisää yrityksiä, mutta yrittäjyys ei houkuttele* (EVA Analyysi nro 170). Elinkeinoelämän valtuuskunta. EVA Analyysi nro 170